

5. Smart data and digital technology in education: Learning Analytics, AI and Beyond [Electronic resource]. Retrieved from: <https://www.oecd.org/fr/education/ceri/smart-data-digital-technology-education-learning-analytics-ai.htm>
6. Teach with digital technologies [Electronic resource]. Retrieved from: <https://www.education.vic.gov.au/school/teachers/teachingresources/digital/Pages/teach.aspx>
7. Understanding the role of digital technologies in education: A review [Electronic resource]. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/360810919_Understanding_the_Role_of_Digital_Technologies_in_Education_A_review

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-MKfpgoe-2022.16>

УДК 81'246.3

*Кравченко Н. Г.
Центр наукових досліджень
та викладання іноземних мов НАН України*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У БАГАТОМОВНОМУ СВІТІ

Сьогодення увиразнюється полікультурним виміром на тлі багатомовного комунікаційного простору. Такі реалії зумовлені процесами глобалізації та міжнаціональними відносинами, детермінованими розвитком різних мов, етнокультурним розмаїттям. Ці явища націлені на підтримку багатомовної площини, для якої характерно взаємопов'язаність багатьох факторів, передусім міжкультурної взаємодії. Як наслідок, констатуємо багатомовність сучасного суспільства в кореляції із духовним і культурним збагаченням. При цьому домінантна частина суспільства прагне розширення своїх світоглядних, культурних, наукових, професійних здобутків. Тому і виникає бажання досконало володіти іноземними мовами. У результаті перевага надається вмінню ефективно репрезентувати міжнародне спілкування на різних рівнях і в різноманітних сферах.

Такі модернізовані методи дозволяють поглиблювати металінгвістичні, міжкультурні зв'язки. У філологічних студіях актуалізації набувають інноваційні методичні рекомендації. Наразі викладачі іноземних мов ставлять за мету підготувати висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світовий науково-освітній простір фахівця, здатного вирішувати глобальні наукові проблеми; проводити оригінальні дослідження із науковою новизною, теоретичним та практичним значенням; самостійно

здійснювати науково-дослідну, науково-організаційну, педагогічно-організаційну та практичну діяльність. Таким чином, формування висококваліфікованого спеціаліста потребує широкоспекторного комплексного підходу.

У зв'язку з цим за останні роки зросло значення поняття «плюрилінгвізм», що було висунуто Радою Європи в контексті навчання іноземних мов. На відміну від мультилінгвізму, який реалізує заохочення вивчення мов у межах відповідної держави, плюрилінгвізм сигналізує важливість оволодіння культурними складниками на міжнародному рівні. Мультилінгвізм стосується розмаїтості мов, представлених у тому чи іншому географічному регіоні, а плюрилінгвізм – це перелік мов, якими користується певна особа у міжнародному просторі, серед них і такі, що часто визначають як «рідна мова», або «перша мова», та будь-які інші мови або їхні різновиди (Ніколаєва 2019:15).

У документі *Common European Framework of Reference for Language* використовується термін «плюрилінгвізм» у значенні використання мови задля цілей спілкування й участі в міжкультурній взаємодії, де особа, з точки зору представника певного соціуму, має різнорівневі знання декількох мов та досвід декількох культур (Ніколаєва 2019:4).

Комуніканти можуть переключатись з однієї мови (або певного діалекту) на іншу. Співрозмовник може використовувати знання кількох мов для розуміння смислу тексту, письмового або навіть усного, поданого на невідомій мові, сприймаючи лексику із спільного інтернаціонального запасу в новому форматі. Учасники комунікативної взаємодії, які володіють навіть незначними знаннями, можуть їх застосувати для того, щоб допомогти тим, у кого їх зовсім немає. Тобто виступати у ролі посередників між комунікантами, які не володіють спільною мовою. Навіть без посередника такі співрозмовники можуть все ж досягти певного рівня спілкування, залучаючи і альтернативні форми висловлювання. До того ж, варто враховувати уміння розпізнавати та розуміти інформацію завдяки медіації. Тобто необхідною є здатність інтерпретувати паралінгвальні (невербальні) комунікаційні засоби (жестикуляція, мімічні вирази обличчя тощо).

Невербальні засоби інформації створюють систему, яка доповнює і підсилює, а іноді й заміняє засоби вербальної комунікації. Сучасні дослідження свідчать, що 55% інформації сприймається через вираз обличчя, пози і жести, а 38% – через інтонації та модуляції голосу. Більшість невербальних форм і засобів спілкування індивідів є вродженими і дозволяють їм взаємодіяти, досягаючи взаєморозуміння на поведінковому та емоційному рівнях (Ковалинська 2018:14).

Інтеграція України в європейський та світовий простір обумовлює імплементацію плюрилінгвізму в українські філологічні студії як обов'язкову компетентність освітнього процесу. Наразі актуальним є обмін знаннями і досвідом, що ґрунтуються на спільних цінностях, залученні позитивного доробку задля сприяння міжкультурній соціальній інтеграції, розвитку європейської співпраці з метою вдосконалення мовної політики і практики, а також підвищення обізнаності щодо європейських цінностей та головних постулатів зарубіжного культурного надбання.

Отже, сучасна освітня система характеризується посиленою увагою до плюрилінгвізму на всіх рівнях навчання. Для досягнення ефективного результату широко застосовується інформаційна культура. Слід зазначити, що запровадження мультимедійних технологій при вивченні іноземних мов експлікує інтерактивне спілкування – один із найважливіших складників навчальної діяльності. Використовуючи мультимедійні засоби, викладач презентує інформацію в ефективній формі для сприймання і засвоєння. Такий методичний прийом є доволі популярним.

Під мультимедійними засобами розуміють сукупність візуальних, аудіо- та інших інноваційних технологій відображення інформації, інтегрованих у інтерактивне програмне середовище. Мультимедійні засоби навчання обумовлюють розвиток образного мислення, відтворення мовного та позамовного аспекту особистості.

Така інтерактивність виступає базовим і ефективним компонентом при вивченні іноземних мов на рівні вербального та невербального підходів як гармонійне інтегрування різноманітних методичних навичок у сучасних філологічних студіях.

Використана література:

1. Ковалинська, І. В. (2018). *Невербальна комунікація*. Київ : Освіта України.
2. Ніколаєва, С. Ю. (2019). *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання*. Київ.